

UPDATE COVID-19 agrosector 18-20 maart (10 uur)

Hierbij sturen wij u de update van de landbouwraden van maandag 18 maart 20:00 uur tot en met vrijdag 20 maart 10:00 uur. Het betreft hier met name de berichten over de agrohandel. Informatie vanuit RVO over Corona en Internationaal Zakendoen staat nu op de [homepagina](https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2020/03/10/coronavirus-en-zakendoen) onder **Uitgelicht**, zie link: <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2020/03/10/coronavirus-en-zakendoen>

Myanmar

(18 maart 2020, 21 uur)

De handel was de afgelopen tijd door Wuhan helemaal ingezakt, maar lijkt nu plots weer helemaal aan te trekken. Ook Chinezen moeten eten en willen gezond fruit!

Roemenie/Bulgarije

(18 maart 2020, 21 uur)

Abeid: Nederland accepteert Roemenen die terugkeren naar Nederland. Het is echter wel de vraag of het ook wel mogelijk is om terug te keren in verband met restricties in andere landen als er met de auto wordt gereisd. En het is ook maar de vraag hoelang het vliegverkeer nog functioneert. De situatie kan per uur veranderen.

- Op de talloze boerenmarkten in Roemenië stijgen de prijzen voor bepaalde voedingsproducten fors. Vooral bij groenten, fruit, maar ook bij boerenkaas kunnen de prijzen verdubbelen. De oorzaken zijn volgens producenten: speculatie en afhankelijkheid van invoer. De producenten van **conserven** schroeven de productie flink op vanwege een sterk stijgende vraag van de retail. Sommige fabrieken draaien 24/7. De bestellingen aan leveranciers van grondstoffen en verpakkingen zijn verhoogd.

Ook Bulgaarse seizoenarbeiders kunnen momenteel nog steeds van BG naar NL en terug kunnen reizen, hoewel de Bulgaarse regering haar burgers actief adviseert dit niet te doen. Luchtvaartmaatschappijen zullen naar alle waarschijnlijkheid al snel stoppen met vliegen tussen NL en BG. Over land reizen wordt ook snel onmogelijk.

- De Bulgaarse premier Bojko Borisov pleit ervoor dat er in de EU een "groene corridor" komt voor vrachtwagens met goederen en materialen. (ook voor transport van Turkije naar Europa)
- Bulgaarse telers van sierplanten bevinden zich in een moeilijke situatie. Alle verkoopcontracten met "big retail" zijn geannuleerd op basis van "force major." Bloemenwinkels zijn gesloten.
- Groenten- en fruittelers zijn bezorgd over de beschikbaarheid van arbeid en de beperkte reismogelijkheden.
- De import van sommige producten hapert, bij kunstmest, pesticiden en turfmengsel ontstaan tekorten. Graantelers vrezen vertragingen bij de levering van machines die bij Italiaanse leveranciers zijn gekocht.

(19 maart 2020, 20 uur)

Reismogelijkheden van Roemeense en Bulgaarse werknemers in de Nederlandse landbouw

In zowel Roemenië als Bulgarije is de noodtoestand uitgeroepen. Beide landen roepen hun mensen in het buitenland op om vooral niet naar het thuisland af te reizen vanwege de enorme druk op de medische voorzieningen. Er komen ook heel veel met name Roemenen vanuit Italië en Spanje terug. Dit is bijna niet te handelen. De kansen om na een bezoek aan het thuisland weer terug te kunnen naar Nederland nemen ook af. Ten eerste moeten de terugkomers eerst twee weken in quarantaine. Degenen die nu reizen kunnen dus op z'n vroegst over twee weken weer terug naar Nederland. Er is geen peil op te trekken of dat dan nog kan. Want vanwege de noodtoestand kan het land op ieder moment platgelegd worden (lock down). Waardoor er geen bewegingsvrijheid meer is en ook het vliegverkeer stopt. Hoe lang dat dan duurt kan niemand zeggen. Overigens zijn de terugkomers zeer welkom in de Roemeense en Bulgaarse landbouwsector. Vanwege de massale trek naar het westen is er hier een groot tekort aan arbeidskrachten in de landbouwsector ontstaan. Het advies van beide regeringen is om niet naar het thuisland af te reizen. Ons advies is om vooral ook de website van de ambassades in Den Haag goed in de gaten te houden. <https://haga.mae.ro/local-news/1777> -

Roemenie: Bestuurders van alle vrachtwagens (dus ook diertransporten) met een maximaal toegestane capaciteit van meer dan 3,5 t hebben (naast de gebruikelijke documenten zoals gezondheidsverklaringen) aan de grens de verplichting om individuele beschermingsmiddelen bij zich te hebben en te dragen, Het gaat dan om ontsmettingsmiddel, handschoenen, gezichtsmasker en documenten te laten zien die de route naar de bestemming bevestigen.

Bestuurders van deze voertuigen die aankomen uit "rode gebieden" of "gele gebieden" of deze gebieden zijn overgestoken, zijn niet onderworpen aan quarantaine- of isolatiemaatregelen, als ze bij de grensdoorlaatpost geen COVID-19-gerelateerde symptomen vertonen.

Bulgarije: De Bulgaarse Voedsel- en Waren Autoriteit stelt geplande dieridentificatie- en dierenwelzijnscontroles en ook het verzamelen van melkmonsters uit.

De Vereniging van Frambozentelers verklaart dat werknemers die vanwege COVID-19 zijn teruggekomen vanuit het buitenland welkom zijn in de landbouw.

Polen

(18 maart 2020, 21 uur)

- Naar aanleiding van lange wachtrijen bij de grenzen van Polen, zijn er extra grenzen opengesteld voor personen en vrachtverkeer. Onze Q&A's met o.a. grenzen die open zijn en wachttijden zijn hier op aangepast. Hier zijn ook de locatie kaarten te downloaden, vervoerders worden opgeroepen deze vooraf te downloaden en in te vullen.
<https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2020/03/16/qa-for-companies-covid-19-measures-poland>
- De Poolse CVO heeft geadviseerd om geen levend vee te exporteren naar Polen op dit moment zolang de situatie aan de grenzen onduidelijk is. Op korte termijn wordt er een aparte grens geopend DTL-PL voor levend vee. NVWA is hierover geïnformeerd en zal de sector organisaties informeren.
- Naar aanleiding van sluiten Schengen grens voor niet essentieel reizen van niet Schengen nationaliteiten nogmaals oproep van Poolse agrosector om zorg te dragen voor het mogelijk maken van werkvisa voor Oekraïners. Arbeidstekort is een zorg, ook omdat met het sluiten van de scholen, de Polen vrij kunnen nemen om de kinderen op te vangen (er is geen lijst van essentiële beroepen, cf NL, waarvoor wel opvang wordt geregeld).
- Sierteelt: Bloemen staan deze dagen helemaal op de laatste plek van de boodschappenlijst. Ook andere events zoals bruiloften of bedrijfsevents die normaal gezien versierd zouden worden vinden geen doorgang. De Poolse Vereniging van Bloemisten heeft een petitie aan de Poolse Premier gericht met een roep om steun (o.a. vrijstelling van de verzekeringsbijdrage en BTW vrijstelling). Anders gaan meerdere bloemen winkels failliet in Polen.
- Groentesector: Poolse consumenten denken deze dagen alleen aan basis producten zoals bloem en suiker en niet aan producten van een relatief korte houdbaarheid zoals tomaten of komkommers. Daarom maken ook groenteproducenten zich grote zorgen over de toekomst van hun productie, als de epidemiologische dreiging voortduurt en verdere beperkingen worden ingevoerd. De markt is al gekrompen - door gesloten restaurants, beperkt hotelwerk of andere annuleringen. Ook al is het nog niet sterk voelbaar voor de industrie, het huidige lage aanbod van goederen zal de situatie van de groenteproductie elke dag verslechteren.
- Poolse tuinbouwsector maakt zich zorgen over de beschikbaarheid van de uit het buitenland geïmporteerde producten. Ze denken vooral aan meststoffen, zaden en gewasbeschermingsmiddelen. De goederenstroom over de grens is al moeilijker, vrachtwagens staan enkele uren in de file te wachten. Vertragingen in leveringen zijn ook het gevolg van het vaak verminderde aantal werknemers in leveranciersmagazijnen. Poolse producenten maken zich ook zorgen over toekomstige prijzen van de geïmporteerde meststoffen, aangezien de prijs door de zloty-wisselkoers beïnvloed zal worden.
- Poolse Minister van Landbouw heeft aangegeven dat de prijzen in de winkels van voedsel niet kunnen stijgen als gevolg van Corona (en de retailers deze hogere prijzen voor zichzelf houden). Er zal actief worden gecontroleerd op het niet verhogen van de voedselprijzen in de winkels.

(19 maart 2020, 20 uur)

- Voor o.a. chauffeurs van vrachtvervoer is het sinds 19 maart niet meer noodzakelijk om een locatiekaart in te vullen aan de interne en externe grenzen met Polen. Samen met het openen van 4 extra grenzen sinds 18 maart hoopt Polen hiermee de wachttijden te verkorten voor het transportverkeer met name aan de Duits-Poolse grens

<https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2020/03/16/qa-for-companies-covid-19-measures-poland>

- 80% van het rundvlees in Polen wordt geëxporteerd. Oa vanwege logistieke problemen voor export, problemen met de tijdige aanlevering van dieren in combinatie met het deels wegvallen van de fastfood markt luidt de rundvleessector in Polen de noodklok. Een aantal slachthuizen slacht nu nog maar 2-3 keer per week.

Slowakije

(18 maart 2020, 21 uur)

- De bakkerij sector en bedrijven in het ingeblikt voedsel geven aan dat er een stijging is van 60% in de verkoop van ingeblikt voedsel. Zij geven aan een tekort aan personeel te hebben. Op dit moment is er sprake van 10-20% minder arbeidskrachten dan aan het werk is. Als meer mensen geïnfecteerd raken dreigt er een tekort van 3.000 arbeidskrachten. In de tussentijd geeft het ministerie van Landbouw aan dat er geen reden is tot paniek omdat er voldoende voorraden zijn in de warehouses. Dit wordt bevestigd door de logistieke sector.
- Ook supermarkten komen personeel tekort, waaronder Tesco. Tegelijkertijd worden kleinere bedrijven geraakt door de crisis.

Verenigde Staten

(18 maart 2020, 21 uur)

- De prijzen van ethanol-futures hebben de afgelopen dagen een dieptepunt bereikt. Veel ethanol producenten hebben het al moeilijk, aldus de Renewable Fuels Association (RFA). Met 350.000 Amerikaanse producenten in het "heartland" van Amerika doet de Associatie een beroep op President Trump.
- De Amerikaanse voedingsmiddelensector waaronder USA Rice en het North American Meat Institute geven aan dat er geen voedseltekorten zijn en dat er voldoende voedsel in opslag is. Ook is de grens met Mexico nog steeds open voor de toevoer van verse groenten en fruit.
- Grote supermarktketens als Walmart, Kroger en HEB hebben de openingstijden van de winkels gereduceerd om werknemers de gelegenheid te geven de schappen weer te vullen. Daarnaast bieden een aantal ketens aparte openingstijden in de ochtend aan voor senioren, zodat zij in een goed gevulde winkel en met minder mensen om zich heen, hun boodschappen kunnen doen.
- Amazon heeft aangegeven 100.000 mensen aan te nemen om aan de toenemende vraag van hun klanten naar huishoudmiddelen en etenswaren te voldoen.
- Met de sluiting van Amerikaanse Consulaten Generaal in Mexico liepen ook de aanvragen voor tijdelijke werkersvisa (zogenaamde H2A visa) t.b.v. de landbouwsector een risico. De Amerikaanse Minister van Landbouw, Sonny Perdue is in contact met het US Department of State om de ontvrichting van visa-afgiftes zoveel mogelijk te beperken. Vanuit de Amerikaanse landbouwsector is hier dankbaar op gereageerd.
- United Fresh, een belangrijke Amerikaanse brancheorganisatie voor de groenten- en fruitsector heeft een eigen corona-website opgezet met aparte pagina's voor consumenten en de industrie. Zie: <https://www.unitedfresh.org/coronavirus-fresh-produce-industry-resources/>

- De FDA heeft aangekondigd dat Amerikaanse importeurs kunnen afzien van zogenaamde “supplier verification onsite audits”, mits andere verificatiemethodes worden toegepast. Supplier verification onsite audits vormen een onderdeel van verificatieverplichtingen door voedselleveranciers, waaronder Amerikaanse importeurs, zoals opgenomen in de Food Safety Modernization Act (FSMA). Een FDA guidance is beschikbaar via: <https://www.fda.gov/regulatory-information/search-fda-guidance-documents/guidance-industry-temporary-policy-regarding-preventive-controls-and-fsvp-food-supplier-verification>

(20 maart 2020, 08 uur)

- Het Witte Huis heeft het Amerikaanse congres ook om extra budget van US\$ 161 mln. gevraagd om hun activiteiten uit te voeren: US\$ 55 mln. ten behoeve van APHIS, de Amerikaanse veterinaire en fytsanitaire dienst als gevolg de reductie van inkomsten van “gebruikerstarieven” nu al het vliegverkeer is stilgevallen, US\$ 33 mln voor FSIS, de vleeskeuringsdienst ten behoeve van de extra kosten als gevolg van overtime van inspecteurs.
- Slachterijen en uitbeenderijen passen hun productielijnen aan. Zij richten zich meer op de veel in de supermarkt verkochte vleesproducten en in mindere mate op specialiteiten die aan restaurants en bedrijfskantines worden verkocht. De markt voor bevroren vlees zal op de korte termijn stabiel blijven. Is er genoeg opslagruimte bij de verwerkers en verpakkers? Verwerkende bedrijven worden geconfronteerd met werknemers die niet kunnen komen bijv. agv sluiting van scholen.

Ghana

(18 maart 2020, 21 uur)

Veel voedsel dat wordt geïmporteerd komt in via de haven: rijst, kip, soms fruit etc., deels in bulk (GPHA) en deels containers (kip). . In beginsel loopt dat voorlopig door. Ten koste van alles moeten COVID-besmettingen in de haven voorkomen worden. Cruciale infrastructuur in het land. De verse importproducten die in de duurdere supermarkten liggen zoals groente en fruit (appels) worden vaak ingevlogen. Deze invoer wordt natuurlijk geraakt.

Oekraïne

(18 maart 2020, 21 uur)

Ukraine stopped international passenger transportation since 17 March. Local intercity transportation stopped on 18 March. Metro in the big cities is closed, other means of transport strictly limited, shopping malls and cinemas are closed. The evacuation of Ukrainians from abroad continues. On March 17, 3.500 Ukrainians crossed the border with Poland through three open points, agreement has been reached with Slovakia to implement transfer of Ukrainians. The total amount of Ukrainians abroad who are awaiting evacuation is estimated 35,5 thousand persons.

Only 49 of 219 border control points are open. The interactive map of border crossing points and details of waiting time for commercial cargoes are published on the website of State Customs Service. For example, between Poland and Ukraine only three border crossing points are open. Waiting times

Federatie van organisaties op het gebied van
visverwerking en visgroothandel

for commercial cargoes are 20 hours on the border with Poland and less than an hour on the other border crossing points. According to the information of the customs, all shipments are allowed for import, not stopped because of quarantine. Companies report logistic problems. Logistic of perishable goods is complicated due to long waiting times. Logistic of small size goods that were sent by mail in the passenger planes (e.g. seeds) is no longer possible, which is crucial before start of the season.

On March 16, President approached the Cabinet of Ministers to limit export of food products, but the decision has not been made yet. So far, there are enough goods in the supermarkets and no limitations for purchase. Ukraine produces most of its own food.

Hongarije

(18 maart 2020, 21 uur)

Borders closed for transport of passengers (not goods). Due to increased border control, crossing times will probably increase considerably. If necessary, drivers returning from the affected countries, upon inspection, can continue to work. The 40% oil price drop affects biofuel.

(19 maart 2020, 20 uur)

Border issues

Regarding the long ques to enter HUNGARY yesterday, as for now, the borders (should) function normally. The blockade at Hegyeshalom (AT) was caused by RO and BG citizens who sat on the tarmac to protest the border closure. Their aim was to hinder everyone (especially HU citizens who could enter), and cargo traffic as well to pressure HU authorities to grant their pass. RO MFA asked for a one time 'humanitarian corridor' from HU Gov. that was granted yesterday early dawn.

The international transit routes are the motorways (including M43 at Szeged to Csanádpalota- Nagylak border crossing to RO). There designated petrol stations on each transit routes where non-HU citizens and cargo can stop to refuel. There is an interactive map in Hungarian here: <http://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/legfrissebb-hireink/hatarrendeszlet/mukodo-hataratkelohelyek-es-tranzitutvonalak>

Border waiting time information is available here: <http://www.police.hu/en/content/foreign-citizens-cannot-enter-hungary>

Other developments:

- Chicken meat prices skyrocket as temporary shortages occur throughout the country. In some places, the price doubled over the past week
- Agricultural Chamber states that stockpiling is pointless, Hungary's food supply for the public is 120%, we're an agricultural country, everyone should chill
- Ministry of Innovation and Technology confirms that the meat sector is intact. Attila Csorbai, Poultry Product Council: Meat supply is at 140%, the problem is logistics
- Home Defense Forces deployed at 140 strategically important companies and factories in order to preserve safe operations in manufacture, medicine, transport and energy. Home Defense forces may take over operations in these strategic facilities.

Duitsland

(19 maart 2020, 10 uur)

- Het verband voor Duitse diervoeding (DVT) heeft benadrukt dat de voedselvoorziening voor dieren niet in gevaar komt; ongeveer 80% van de grondstoffen voor diervoeder worden in Duitsland zelf gemaakt. Voor de rest is het van belang dat de grenzen openblijven voor deze producten. Ook voor meststoffen, zaaigoed en gewasbescherming is er geen tekort in zicht. Voor sommige meststoffen als gegranuleerd ureum kunnen er leveringsproblemen zijn, de import vanuit China is namelijk wel geraakt.
- Het Bondsverband voor Duitse melkproducenten pleit voor een Europese aanpak om de melkmarkt niet te laten instorten; een gecoördineerde reductie in hoeveelheid melk is nodig omdat de vraag de komende maanden afneemt o.a. door de onderbroken export naar China.
- Prognose van Kölner Institut für Handelsforschung: De verwachting is dat de online-handel langdurig van de Corona-crisis profiteert en een deel van de winkels zonder online aanbod verdwijnen.
- Minister Klöckner heeft benadrukt dat er voldoende levensmiddelen zijn en opgeroepen om niet te hamsteren. De supermarkten zullen in Duitsland de komende tijd ook op zondag geopend zijn. Aldi heeft aangegeven op zondag dicht te blijven vanwege gebrek aan personeel.

(19 maart 2020, 20 uur)

De toegang van oogstarbeiders uit buurlanden is toegestaan, bevestigt BMEL. Het is nog onduidelijk hoe dit voor niet-grenslanden zoals Roemenië en Bulgarije uitpakt. Momenteel worden bussen met seizoensarbeiders bij hun doorreis door Oostenrijk en Hongarije vaak tegengehouden. In totaal zijn er jaarlijks zo'n 280.000 seizoensarbeiders die uit het buitenland komen om in Duitsland in de landbouw, groente&fruitsector en wijnbouw te werken. Polen maken zich wel zorgen of ze weer terug hun land in komen.

- BK Merkel heeft gisteren via tv het land toegesproken. Samenwerking, discipline om de aanbevelingen te volgen en zorgen voor elkaar, waren de steekwoorden.
- Bij de melkveehouderij loopt het momenteel goed, er is geen noemenswaardige uitval van personeel en de vraag is hoog.
- Voor het grensoverschrijdend transport van dieren en dierlijke producten bestaan er momenteel geen beperkingen mbt dierziekte maatregelen. Dieren behoren tot de 'essentiële goederen' die niet belemmerd mogen worden door controlemaatregelen.
- Websites die de files aan de grens en op de weg weergeven: www.staumelder-karte.de en <https://covid-19.sixfold.com/>
- De liberale politieke partij FDP wil dat er afgezien wordt van de scherpere mestregelgeving die op 3 april voorligt in de Bondsraad.

Japan

(19 maart 2020, 10 uur)

- Olympische spelen gaan vooralsnog door. IOC vindt het nog te vroeg voor een besluit. Holland Heineken Huis (OS2020) en Team-NL Expo (juni) zijn wel afgeblazen;

Federatie van organisaties op het gebied van
visverwerking en visgroothandel

- Japan voert de komende dagen een zelf-quarantaine van 14 dagen in voor reizigers vanuit Europa / Nederland;
- Noodtoestand Corona in Hokkaido opgeheven. Horeca draait, supermarkten bevoorraad.

Colombia

(19 maart 2020, 10 uur)

Op 17 maart heeft de Colombiaanse President de noodtoestand afgekondigd. Wellicht is deze beslissing gelieerd aan het feit dat sinds gisteren lokale overheden op eigen houtje allerlei maatregelen zijn gaan nemen, met risico's voor de bevoorrading van de steden. De president staat onder zware druk om ook het vliegveld El Dorado te sluiten, een belangrijk knooppunt voor internationaal en nationaal luchtverkeer.

(19 maart 2020, 20 uur)

Floriculture sector: local demand had vanished, as the demand in Europe. 80 % of exports however go to VS. A market which of course also is slowing down. Which will no doubt have a delayed effect on our propagation material sector, for which Colombia (and Ecuador !) is a very important market.

Contracting demand from bars , restaurants, hotels and other food services will have its effect on the export of potato products (French fries).

Breaking: Monday March 23 as of 00:00 all international flights will be prohibited. For the moment for a period of 30 days.

(20 maart 2020, 08 uur)

Monday March 23 as of 00:00 all international flights will be prohibited. For the moment for a period of 30 days. **Continuity of cargo (impo and expo) operation is still unclear.**

Verenigd Koninkrijk

(19 maart 2020, 10 uur)

- Supermarkten nemen meer maatregelen om met de overweldigende vraag om te kunnen gaan. De traditionele grote vier Tesco, Sainsbury's, Morrisons en Asda hanteren voor levensmiddelen een maximum van vier, drie of twee stuks per product per klant. Sainsbury's opent elk eerste uur alleen voor ouderen en personen met een beperking en geeft hen ook prioriteit bij bezorging van online bestellingen. Morrisons krimpt zijn assortiment met een derde in en Tesco sluit, om personeel anders in te kunnen zetten, de 'counters' voor vlees, vis en pizza en z'n cafégedeelten. Asda en Tesco sluiten hun 24-uurs-vestigingen 's nachts, online supermarkt Ocado accepteert tijdelijk geen nieuwe bestellingen meer.
- De regering maakt het "as soon as possible" mogelijk voor pubs en restaurants om zonder wijziging in hun vergunning te opereren als afhaalrestaurants voor warme gerechten en dranken. Daarbij blijven de regels t.a.v. alcoholische dranken onverminderd van kracht.
- De Groceries Code Adjudicator, de geschillenbeslechter voor supermarkten en hun toeleveranciers, roept op om over en weer begrip te tonen voor veel kortere notificatietermijnen voor aanpassingen/afwijkingen van afspraken dan op grond van de Groceries Code normaliter acceptabel zouden zijn.

- Volgens Productschap AHDB is de verwerkingscapaciteit van de rundvleesindustrie nog niet verminderd. De extra verkopen door het hamsteren vallen overigens vooral in het goedkopere segment.
- In de eerste week van maart, toen de eerste paniekaankopen zich voordeden, is bovenop de normale boodschappen 57,3 miljoen pond aan 'hamsterboodschappen' uitgegeven (waarvan 7,2 miljoen aan ingeblikte pasta, soep en vlees en 17,6 miljoen aan toilet papier). De verkoop van zeer lang houdbare melk nam met 90% toe.
- Distilleerderijen in het VK gaan hun overvloedige productiecapaciteit aanwenden voor het maken van handgel/handreinigers, om zo tekorten daarvan aan te vullen. De overheid heeft beloofd een fast-track-procedure toe te passen op aanvragen van de distilleerderijen om (van belasting vrijgestelde) gedenatureerde alcohol te gebruiken voor hun nieuwe product.

(20 maart 2020, 08 uur)

- Na overleg met de grote supermarktketens heeft de regering besloten tijdelijk onderdelen van de **mededingingswetgeving** te versoepelen. Daardoor kunnen de retailers gegevens uitwisselen over voorraadniveaus, de opening van hun winkels onderling afstemmen en van elkaars personeel, distributiecentra en bestelwagens gebruik maken.
- Andere nieuwe overheidsmaatregelen i.r.t. de retail: versoepeling van de **rijtijdenregels** voor chauffeurs die levensmiddelen bezorgen (tot 16 april) en geen toeslag van 5 cent op **plastic tasjes** bij online aankopen (t.b.v. snelheid en om besmettingen als gevolg van hergebruik van kratten te voorkomen).
- Landbouwminister Eustice stelde in een Lagerhuisdebat dat er momenteel geen voedseltekorten zijn. **Arbeidstekorten** ziet hij als het grootste risico, zeker nu steeds meer EU-lidstaten hun grenzen sluiten.
- De 1,3 miljoen kinderen uit gezinnen met lagere inkomens die in aanmerking komen voor **gratis schoolmaaltijden** kunnen gedurende de sluiting van de scholen i.p.v. daarvan winkelvouchers krijgen of toch maaltijden van de school ontvangen.
- Hamstergedrag is overgeslagen naar **tuincentra**, waar de verkoop van 'grow-your-own'-producten verdrievoudigd is. Tegelijkertijd verwacht de branche voor de Britse moederdag van a.s. zondag maar de helft van het gebruikelijke aantal klanten.
- **Inspecties** i.h.k.v. keurmerken zoals Red Tractor worden uitgesteld of zo mogelijk op afstand uitgevoerd.
- Naar verluidt is de totale marktwaarde van door Britse vissers aangelande **vis** nog maar 20 procent van wat gebruikelijk is.

Saudi Arabië

(19 maart 2020, 10 uur)

De autoriteiten hebben aangekondigd dat ze de soepele import van goederen via lucht, water en land blijven garanderen om ervoor te zorgen dat het aanbod in Saudi Arabië op pijl blijft. De diverse hyper- en supermarkten hebben hierdoor nog ruim voldoende producten, waaronder versproducten in voorraad.

Verenigde Arabische Emiraten

(19 maart 2020, 10 uur)

Federatie van organisaties op het gebied van
visverwerking en visgroothandel

Door het volledig wegvallen van de toeristenindustrie en de congressen en beurzen industrie is de vraag naar voedsel en andere producten sterk gedaald. Dit, in combinatie met het feit dat de transportstromen stikken vanwege de beperkt beschikbare transportcapaciteit, met hogere prijzen tot gevolg, heeft als gevolg dat de import sterk afneemt.

Italië

(19 maart 2020, 10 uur)

Voor zover bekend zijn er geen belemmeringen, ook niet m.b.t. wegvervoer. Wat het laatste betreft, Oostenrijk had wél wat maatregelen genomen maar weer ingetrokken t/m 29 maart, en Slovenië blijft een problematische grens (wegvervoer is pas toegestaan om het land door te rijden, van grens tot grens en mits er voldoende brandstof is zonder te hoeven stoppen). Er zijn verder routine controles en de temperatuur van de vrachtwagenchauffeurs wordt gemeten (wat vertragingen veroorzaakt).

Spanje

(19 maart 2020, 10 uur)

Vanaf dinsdag 17 maart 00 uur CET zijn er bij Spaanse grensovergangen op land paspoortcontroles. Op deze controles na gelden er geen beperkingen op de logistieke routes van en naar Spanje. Goederen- en in het bijzonder levensmiddelen-transport mogen het land in en uit.

(19 maart 2020, 20 uur)

- Niet-Spanjaarden die in Spanje zouden willen werken kunnen, zoals het er nu uitziet, niet via de **landsgrenzen** Spanje in, aangezien deze is **gesloten voor personen richting Spanje**. Voor goederen zijn de grenzen beide kanten op geopend. Vanwege het sluiten van de grenzen voor personenverkeer met Marokko kunnen Marokkaanse seizoenarbeiders ook niet in Spanje komen plukken. Hierdoor zijn er zorgen ontstaan of er wel voldoende seizoensarbeiders zullen zijn voor de piek tijdens het plukseizoen van aardbeien en bessen (april).
- Ook levert het sluiten van restaurants problemen op voor **truckers** die blijven doorwerken om voedingsmiddelen te leveren. Zij kunnen onderweg niet eten of douchen en enkel gebruik maken van de faciliteiten die tankstations aanbieden.
- Op 19/03 en 20/3 heeft het Spaanse ministerie van Landbouw in een persbericht van zich laten horen.
  - Zij benadrukken het belang van de boeren in de voedselvoorziening en het feit dat zij hun werkzaamheden, ondanks de staat van alarm, kunnen continueren.
  - Zij scheppen duidelijkheid dat naast boeren ook andere partijen in de voedselketen hun noodzakelijke werkzaamheden kunnen continueren, zoals leveranciers van zaden en fertilizers. Hier waren problemen over gemeld vanuit de sector.
- Boerenorganisatie Asaja uit in de pers hun zorgen over de mogelijkheden van het continueren van export van groente en fruit naar belangrijke afzetmarkten Duitsland, Italië en Frankrijk in de toekomst. Afhankelijk van de ontwikkelingen en de vraag daar. Concrete aanwijzingen voor problemen zijn er nu niet.
- De boerenorganisatie UPA klaagt in de pers over het **sluiten van de lokale boerenmarkten**, waarop veel boeren hun waar verkopen. En ze vragen om duidelijkheid of arbeiders samen in een auto/bus naar het werk kunnen rijden.

Federatie van organisaties op het gebied van
visverwerking en visgroothandel

- De **prijzen in de supermarkten** van met name het verse waar zoals groente en fruit worden in opdracht van de overheid gemonitord, om eventuele prijsstijgingen van voedsel op te merken in verband met vergrote aankopen door consumenten. De supermarkten blijven melden dat er voldoende producten zijn en er dus niet gehamsterd moet worden.
- Op dit moment **lijkt de sluiting van de horeca en het uitblijven van toeristen** voor enkele producten juist voor **prijzdalingen** te zorgen. Ook het annuleren van belangrijke evenementen, zoals de Fallas in Valencia, draagt hier aan bij. Normaal eten Spanjaarden vaak buiten de deur in 1 van de 315.000 etablissementen en bezoeken 83 miljoen toeristen jaarlijks Spanje (draagt bij aan 12 % BBP):
  - De Spaanse Federatie voor **Wijn** (FEV) meldt een grote omzetzdaling door het sluiten van barretjes en restaurants (heel populair in Spanje, 315.000 etablissementen). De verkoop daar zou goed zijn voor 50% van de omzet.
  - Tegelijk daalt de **bierverkoop**. Heineken publiceerde een 'actieplan voor restaurants en barretjes' om ze te ondersteunen in deze moeilijke tijden.
  - Er is een verminderde vraag naar voedingswaren die juist vaak door horeca worden aangekocht, zoals **speenvarkens en speenlammeren**. Hier worden ook prijsdalingen verwacht. De boerenorganisaties roepen op om producten van Spaanse origine te kopen.
  - **Bloemen** worden minder verkocht, waardoor de omzet onder druk staat.
- **Visserij**: De Spaanse visserijfederatie CEPESCA luidt de noodklok voor de visserijsector. De extra hygiënemaatregelen aan boord van schepen en de prijsdaling van met name het duurere assortiment maken dat sommige schepen niet uitvaren. CEPESCA heeft dan ook samen met de Europese koepel Europeche steun gevraagd aan Eurocommissaris Sinkevicius. Ook de Spaanse Europarlementariër Gabriel Mato doet deze oproep aan Sinkevicius. Ze vragen naast ruime mogelijkheden binnen artikel 33 van het EFMZV ook directe steun. De prijsdalingen ontstaan met name voor producten die aan horeca geleverd worden, zoals de rode gamba. Hiervan melden de media dat de kiloprijs gedaald is van 70 euro naar 25 euro. Ook zijn er problemen ontstaan voor de vloot die voor de kust van Mauritanië vist. Mauritanië verbiedt de Spaanse schepen om contact met andere boten te hebben of de havens te gebruiken. Hierdoor kan er niet aangeland worden en varen de met name Andalusische boten niet meer uit.

Serbia

(19 maart 2020, 20 uur)

Border issues:

Regarding SERBIA, current situation regarding trade is published at ABB, as it seems relatively steady/clear. For cargo trucks everything is still open. <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2020/03/18/serbia-trade-in-the-time-of-corona-pandemic> But there are long queues of Serbian people that were working in Austria, Germany, Italy coming back home. Queues are at: Hungarian/Serbian border of Horgos and on Croatian/Serbian border of Batrovci. If things changes, we will inform.

20-03-2020

Federatie van organisaties op het gebied van
visverwerking en visgroothandel

Qatar

(19 maart 2020, 20 uur)

We received an update from the authority that following the Covid 19 spread all the consignments of the food products must be accompanied, from March 25 onwards, with certificate or statements from the competent authorities in the country of origin stating that: "All necessary measures have been taken to ensure that the consignment is not contaminated with Coronavirus Covid-19, whether it relates to workers or procedures".

Qatari officials waren al aan hun weekend begonnen, voor zondag geen nader nieuws van de ambassade hierover.

België

(19 maart 2020, 20 uur)

Met ingang van woensdag 18 maart 12 uur gelden in België verregaande maatregelen om de verdere verspreiding van het Corona-virus te beperken. Dit behelst onder meer een gebod om thuis te blijven (uitgezonderd werk en essentiële bezoeken aan bv. een arts), een samscholingsverbod en de sluiting van niet-essentiële winkels. Daarnaast is er ook een verbod op niet-essentiële reizen naar het buitenland. Dit geldt ook voor reizen naar Nederland. Reizen t.b.v. het werk blijven dus nog wel mogelijk. Ook goederenvervoer is toegestaan. Wel kan worden gevraagd naar bewijs van het reisdoel. Een document van de werkgever of opdrachtgever zelf moet volstaan.

Ambassade Brussel en CG Antwerpen ontvingen signalen van grensprovinciebestuurders en bedrijven dat incidentele grenscontroles in België tot vertragingen leiden aangezien Nederland minder vergaande Coronamaatregelen heeft afgekondigd dan België en dat vervelende gevolgen kan hebben. Tot nu toe lijken grote problemen op de grond uit te blijven.

Ook voor de agro-foodsector is het van groot belang dat België de grenzen openlaat. Zowel voor het vervoer van grondstoffen en voeding als voor het vrij verkeer van werknemers uit andere landen is dit essentieel, zeker nu heel wat Oost-Europese seizoenarbeiders terug naar huis willen gaan en dat op een moment dat de fruitsector en aspergeteelt op gang komen en het plantseizoen van zomergroenten voor de deur staat.

De sierteeltsector is een zwaar getroffen sector, doordat de export is stilgevallen en ook door het feit dat bloemenwinkels gesloten moeten blijven. De prijzen zijn reeds compleet ineengestort. Tuinders kunnen hun planten wel nog altijd gewoon vervoeren naar het buitenland, omdat er geen sanitaire restricties zijn en de grenzen open.

Turkije

(19 maart 2020, 20 uur)

Grenssluiting (rail, weg) Griekenland en Bulgarije hebben GEEN effect (behalve enige vertragingen) op goederenvervoer. 2) MinAgro bericht dat er voldoende landbouw-inputs (zaad, kunstmest, bestrijdingsmiddelen) op voorraad zijn. 3) Geruchten op social media dat regering noodtoestand zal

afkondigen zijn tot op heden ongegrond, maar leiden her en der in de grote steden tot verhoogd supermarkt bezoek en een zekere mate van hamsteren.

India

(19 maart 2020, 20 uur)

- Met ingang van 22 maart mogen een week lang **geen internationale commerciële passagiersvluchten** landen in India.
- PM Modi heeft vandaag de bevolking opgeroepen hun huizen voorlopig alleen te verlaten indien noodzakelijk. Op zondag 22 maart geldt **1 dag een vrijwillige curfew** tussen 7:00 en 21:00 het huis te verlaten (experiment).
- **Landbouwmarkten** (APMC's) m.n. voor groente en pluimvee zijn in sommige staten reeds gesloten of worden slecht bezocht.
- **Pluimveeprijzen** blijven laag door de rumoeren dat je corona kunt krijgen van het eten van kip. De prijs is gemiddeld 50% gedaald in heel India, het aantal verkopen met 80%; de sector verliest dagelijks 1,5 miljoen dollar. De overheid probeert de rumoeren te ontkrachten.
- Ander gevolg is stijging van de vraag naar **plantaardige eiwitten** zoals peulvruchten. Ook de vraag naar (met name langer houdbare) groente en fruit is gestegen met 5-10%.
- De gemiddelde **landbouwprijzen** in India zijn in februari 2,26% gedaald. Dit heeft te maken met overschotten (ondanks zware regens en hagel) en teruglopende export. Het gaat met name om de prijzen van druiven (-25%) en suiker (-4%).
- Normaliter start de **export van (40% van de) Indiase mango's** naar de Golfregio, VS en EU in maart. De export zal dit jaar naar verwachting sterk worden geraakt door de sluiting van de luchtvaart. Export van geelwortel is juist 300% gestegen (vooral naar EU).
- **Werknemers/arbeidsmigranten** zijn steeds minder beschikbaar, dus de landbouwsector vreest een daling in productiecapaciteit.

Peru

(20 maart 2020, 08 uur)

- Since Tuesday March 17, all borders closed, no transport (sea, land and air) is allowed. Curfew from 8pm until 5am
- Only to buy food or medicines its allowed to go out from 5am til 8pm by foot and bike, private cars are not allowed and shops, bars, restaurants, closed.
- Public administration all closed.
- Due that all the borders are closed no import/export.

Frankrijk

(20 maart 2020, 08 uur)

Agrofoodbedrijven staan voor twee belangrijke uitdagingen: de verschuiving van horecaconsumptie naar detailhandelconsumptie en voortzetting van activiteiten terwijl werknemers in toenemende mate terughoudend zijn om te werken of gedwongen worden om thuis te blijven. Agrofoodbedrijven die normaal gesproken aan de horeca leveren, moeten zich aanpassen aan de eisen van hypermarchés en

supermarkten, zoals op gebied van verpakking en etikettering. De gebruikelijke toeleveranciers van supermarkten en hypermarchés hebben te maken met een toenemende vraag en een afnemende beschikbaarheid van werknemers. Frankrijk verwacht dat voldoende beschikbaarheid van personeel een groot probleem zal worden in het beheersen van deze crisis. Ook al wordt het vervoer van goederen op dit moment nog niet gehinderd door beperkende maatregelen aan de grens, de wachttijden aan de grens zijn aanzienlijk langer geworden, soms tot meer dan 20 uur op sommige locaties. T.b.v. de voedselvoorziening en ter voorkoming van verlies van bederfelijke waar of dieren, is het belangrijk dat de logistiek niet belemmerd wordt en dat er oplossingen worden gevonden om transport zo soepel mogelijk te laten plaatsvinden. Frankrijk steunt daarom het voorstel van de EU Commissie om *priority lines* aan de grens in te stellen voor transport van voedsel.

Dierlijke sector:

- Zuivel: de Franse zuivelsector wordt geraakt door een algemene daling van de vraag naar zuivelproducten als gevolg van sluiting van kantines (o.a. doordat scholen met ingang van 16 maart dicht zijn). Tegelijkertijd is er een stijging van de vraag van supermarkten en hypermarchés, maar naar verwachting zal deze stijging snel afvlakken. Daarnaast is export naar bepaalde markten in Azië en Europa gedaald. De seizoenstijging van melkcollectie in Frankrijk en Europa (voorjaarspiek) en afname van beschikbaarheid van personeel kan leiden tot verzadiging van een aantal verwerkingsinstallaties (droogtorens in het bijzonder).
- Rundvlees: bedrijfsleven is bezorgd over het effect op de export van levende dieren en de terugval in consumptie als gevolg van sluiting van de horeca. Dit leidt mogelijk tot verder daling van de prijzen, die al laag waren.
- Vleeskippen: zorgen over beheer van de hele keten i.v.m. zwakke plekken in elke schakel van de keten, zoals gebrek aan personeel en gebrek aan beschermende uitrusting. Dit zou er toe kunnen leiden dat dieren langer op de boerderij blijven, waardoor er minder nieuwe aanvoer is.
- Varkensvlees: herstel van de handel met China, maar er ontstaan problemen op de Europese markt, met als gevolg dat prijzen zijn gedaald.
- Schapen- en geitensector: het annuleren van de Paasvakantie, waarin traditiegetrouw veel lams- en geitenvlees wordt gegeten, leidt tot een daling van de prijs van geslachte dieren of tot het langer in leven houden van dieren die slachtrijp zijn.

Plantaardige sector:

- Akkerbouw: wat betreft wintergewassen geen zorgen, aangezien de oogst niet voor juni start. Akkerbouwers zijn echter bezorgd over de gewassen die in het voorjaar worden gezaaid: in de eerste plaats biet (wordt nu gezaaid), dan gerst, erwt, zonnebloem, sojaboon, etc. en uiteindelijk mais. De zorgen zijn tweërlei: levering van zaden (er zou een probleem zijn met de beschikbaarheid van etiketten voor gecertificeerde zaden) en beschikbaarheid van mankracht.
- Groenten en fruit: gevolgen hangen af van soort groente of fruit. Sommige producten profiteerden aanvankelijk van toenemende vraag in detailhandel (aardappelen, citrusvruchten, bananen, tomaten, komkommers), maar meer bederfelijke producten zoals asperges en aardbeien vielen daar niet onder, hetgeen heeft geleid tot prijsdaling.

Het gebrek aan seizoenarbeiders is een bedreiging voor de hele sector in de komende weken, vooral waar het gaat om de oogst (asperges). Vroege gewassen (aardbeien, asperges) komen mogelijk dus in een lastige positie op korte termijn met aanzienlijk verlies van gewassen en lage prijzen.

- De sluiting van de tuincentra als gevolg van de corona-epidemie – goed voor 70% van de omzet van deze sector – dwingt kwekers om een groot deel van hun productie te vernietigen in de meest cruciale periode van het jaar, die net was begonnen met de komst van mooi weer. Voor veel kwekers zijn de komende drie maanden normaal gesproken goed voor 50% van de jaarlijkse omzet.

Visserij:

- Verse vis: de visserijsector ziet een scherpe daling van de prijzen als gevolg van forse daling van export naar Spanje en Italië en vraaguitval in de horeca- en cateringsector, die een belangrijke markt vormt voor de Franse verse vissector. Zonnevis en zeebaars worden het hardst geraakt. Sommige vissersschepen zullen moeten stoppen, met daling van inkomen van de bemanning als gevolg.
- Schaaldieren: verkoop is nagenoeg nul, maar normaliter is er sowieso weinig activiteit in deze tijd van het jaar, dus vooralsnog geen impact. Aquacultuur: is behalve de terugvallende vraag in het bijzonder gevoelig voor mogelijke problemen op het gebied van logistiek en diervoeder.

Rusland

(20 maart 2020, 08 uur)

- Gesprekken zijn gevoerd tussen de autoriteiten en de diverse sectororganisaties in Rusland om prijsstijgingen van voedsel zoveel mogelijk te voorkomen. Bedrijven en personen die misbruik maken van de Corona situatie worden behoorlijk gestraft. Rusland overweegt de invoerrechten naar nul te reduceren van essentiële goederen en het gebruik van groene corridors aan de buitengrenzen uit te breiden. Om welke producten het precies gaat is nog niet bekend.
- Visserij: de Russische Voedselveiligheid Autoriteit “Rosпотребнадзор” heeft een quarantaineperiode van 14 dagen aangekondigd voor schepen die terugkeren van havens in Azië. Het gevolg is dat de aanvoer van 250.000 ton kabeljauw ter waarde van 350 miljoen US-dollar in gevaar komt.

Mexico

(20 maart 2020, 08 uur)

- De zuivel- en pluimvee-sectoren geven aan vooralsnog niet te lijden onder de crisis. In het licht van de onzekere leveringssituatie, zijn sommige Mexicaanse pluimveebedrijven aan het ‘hamsteren’ geslagen en slaan grote hoeveelheden veevoer, additieven, etc in.
- De export van groenten naar de VS (belangrijk voor de Nederlandse tuinbouwtechnologie) is niet geraakt, en men verwacht ook niet dat de grens daarvoor dichtgaat.

Federatie van organisaties op het gebied van visverwerking en visgroothandel

- In de sierteelt zijn bedrijven ongerust omdat uitgangsmateriaal vaak in gecombineerde vluchten van NL naar MEX wordt vervoerd, en het passagiersverkeer mogelijk binnenkort wordt stilgelegd.

South East part of Europe / Western Balkan regio

(20 maart 2020, 08 uur)

Yesterday, countries in the CEFTA region together with the European Union and Transport Community discussed the establishment of green corridor with priority lanes intended for trucks transporting food, raw materials for food industry, medical equipment and materials in the CEFTA region (Albania, Bosnia and Herzegovina, Moldova, Montenegro, North Macedonia, Serbia and Kosovo). The green corridor should enable smooth circulation of goods within the region and beyond.

The major problem for the companies is the transport i.e. the epidemiological conditions that need to be met for the drivers entering and exiting countries, coming from crisis regions. To this date, four out of six Western Balkan economies have declared national emergency.

Georgië

(20 maart 2020, 08 uur)

- De overheid van Georgië claimt dat er geen te korten zijn voorzien van basisvoedsel producten als gevolg van de Corona gebeurtenissen. Zo zou er voldoende voorraad zijn voor 3 à 4 maanden. Er worden geen maatregelen verwacht om de import tegen te gaan.
- De drie grootste conservenbedrijven in Georgië verzekeren eveneens een stabiele aanvoer van voedingsmiddelen en verwacht wordt dat de lokale productie van groenten en fruit die nu opgang komt de komende maanden extra zal toenemen.

Kazachstan

(20 maart 2020, 08 uur)

- De Kazachse premier heeft het ministerie van Financiën verzocht aandacht te besteden aan het reduceren van de invoerrechten van de meest belangrijkste basisvoedsel producten. De EU-delegatie in de hoofdstad Nur-Sultan heeft Kazachse autoriteiten gevraagd voor meer informatie.
- Er is de afgelopen periode veel bezwaar aangetekend aan de nieuwe voorschriften voor het grensoverschrijdend vervoer in Kazachstan. Zo zou de truck en chauffeur uit bepaalde Corina risicolanden, waaronder de Schengenlanden, bij de Kazachse grens vervangen moeten worden. Hieronder de tekst van een memo van de Kazachse ambassade:

Memo for drivers and passengers of vehicles to comply measures for the prevention of coronavirus infection

1. Crossing the state border of the Republic of Kazakhstan by drivers of vehicles and passengers is carried out on the basis of foreign passport.

Federatie van organisaties op het gebied van
visverwerking en visgroothandel

- 2. The driver of a freight motor vehicle must strictly follow the destination to the temporary storage warehouse, be in the cab of his car and shall not, on his own initiative, visit any other places except: gas stations, food outlets, grocery stores, specially equipped car parks, or service stations in the event of a vehicle breakdown.*
- 3. If the driver of the vehicle and / or passengers finds signs of acute respiratory viral infections (ARVI), he and / or they must remain in the vehicle, call 103 or 112, inform about the state of health, location of the car, the number of people in the vehicle and wait for the ambulance to arrive.*
- 4. After customs clearance and unloading of a freight motor vehicle, the foreign carrier must load the car and carry out customs clearance, provided that it is strictly at the place of loading and customs clearance.*
- 5. While waiting for loading, the vehicle and the driver may be in a special parking for freight vehicles.*
- 6. After loading and customs clearance, the driver must strictly follow the border to the automobile checkpoint through which he must leave the Republic of Kazakhstan subject to the same conditions of stay in the Republic of Kazakhstan as when entering it.*
- 7. On the route of the foreign carrier to the destination and back, it is necessary to minimize the driver's contacts with the population, as well as representatives of regulatory authorities.*
- 8. Boarding and disembarking of passengers during transportation by buses (minibuses) must be carried out strictly at bus stations.*
- 9. After each voyage, process the bus (minibus) using detergents and disinfectants.*
- 10. Passengers must comply with sanitary and epidemiological requirements and use personal protective equipment.*